

ע"פ 700/18 - רואי גרבי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 700/18

לפני:
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופטת י' וילנר

המערער: רואי גרבי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בנצרת מיום
11.12.2017 בת"פ 7269-07-15 שניתן על ידי כבוד
השופטת י' שיטריט

תאריך הישיבה: י"ז באייר התשע"ח (2.5.2018)

בשם המערער: עו"ד תומר נוה

בשם המשיבה: עו"ד נגה בן-סידי

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

עמוד 1

השופט נ' סולברג:

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת י' שיטרית) בת"פ 7269-07-15 מיום 11.12.2017, בגדרו נגזר על המערער עונש של 7 חודשי מאסר בפועל, מאסר על-תנאי וקנס כספי בסך של 3,000 ₪.

רקע ועיקרי כתב האישום המתוקן

2. המערער הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעבירת סיוע לנשיאת נשק והובלתו, עבירה לפי סעיף 44(ב) + 29 לחוק העונשין, תשל"ז-1977. הסדר הטיעון התייחס גם לעניין העונש, במובן זה שהתביעה עתרה להשית על המערער 9 חודשי מאסר בפועל, וההגנה טענה לעונש באופן חופשי.

3. ביום 24.6.2015 פגש קובי צרור (להלן: צרור), מורשע נוסף בתיק, בשני שוטרים שהתחזו לאזרחים המעוניינים לרכוש נשק מסוג רובה קארל גוסטב וכדורים. הפגישה התקיימה בחניון עין זיתים. צרור התקשר למערער וביקש ממנו להכין עבורו את הנשק והכדורים; המערער עשה כן. צרור חבר למערער, והשניים נסעו ברכב לפארק זיתים, כשצרור נושא עימו את הנשק, בידיעת המערער ובהסכמתו. צרור הסליק את הנשק וחזר ברכבו לחניון זיתים, בעוד המערער נשאר לתצפת ולשמור על התיק עם הנשק. צרור ואחד השוטרים נסעו לפארק זיתים, והשוטר בחן את הנשק בעוד המערער מתצפת עליו ממרחק של כ-20 מטרים. עם השלמת פעולת המכירה, נעצר צרור ולאחר מכן נעצר גם המערער.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

4. בראשית דבריו בחן בית המשפט את מתחם העונש ההולם לעבירה, בעומדו על כך שהעבירה פגעה בערך החברתי של בטחון ושלווה הציבור, וכן בערך של שמירה על הסדר הציבורי. בית המשפט קבע כי נסיבות ביצוע העבירה מהוות פגיעה מוחשית וממשית בערכים החברתיים המוגנים האמורים, וכן כי עבירות נשק טומנות בחובן נזק פוטנציאלי ברמה גבוהה. עוד ציין בית המשפט שהמערער איפשר במעשיו את ביצוע העבירות המתוארות, ואולם יש להבחין בינו לבין צרור, שכן המערער היה שותף רק לחלק מהפרשה. לאור הדברים, ולאחר בחינת מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם לעבירה נע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל, שלא בדרך של עבודות שירות, ל-15 חודשי מאסר בפועל.

5. בבחינת העונש בגדרי מתחם הענישה, עמד בית המשפט על כך שהמערער אינו מצוי בהליך שיקומי משמעותי, ולכן, בזיקה להמלצת שירות המבחן, אין לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. בית המשפט בחן גם חוות דעת פרטית מאת עובדת סוציאלית שהוגשה מטעם המערער, ואשר המליצה על סטייה לקולא ממתחם הענישה ועל עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, וקבע כי יש לדחות את ההמלצה לאור חסרים מהותיים שנפלו בה, ואשר יש בהם כדי לפגום בתקפותה. בית המשפט בחן שני תסקירים שהוגשו מטעם שירות המבחן בעניינו של המערער. התסקיר הראשון הצביע על כך שהמערער רואה עצמו קורבן, כי הוא משליך את אשמתו על צרור, וכי הוא מסוגל להגיב באופן קיצוני, כולל בהיבטים של עבירה על החוק, במצבים של מצוקה רגשית. בתסקיר המשלים צוין כי המערער הציג שתי גרסאות שונות למעשיו, כי שירות המבחן התרשם שהתנהגותו מניפולטיבית, וכי למערער קושי בהתבוננות פנימית ובמתן ביטוי לנזקקות לעזרה. שירות המבחן ציין גם שההליך המשפטי המתנהל נגד המערער, על מעצרו והתנאים המגבילים בהם

הוא נתון, מהווים גורם הרתעתי עבורו, ושרמת הסיכון להישנות העבירות בעתיד היא נמוכה. שירות המבחן נמנע בשני התסקירים מלבוא בהמלצה לטיפול ושיקום של המערער במסגרת הקהילה.

6. בית המשפט נדרש גם להודאת המערער, אשר חסכה זמן שיפוטי ואת הצורך בהעדת העדים, הביא במנין שיקוליו את עבודתו המסודרת של המערער עובר לביצוע העבירה, את נסיבותיו האישיות, וחשיבותו הרבה עבור משפחתו במישור הכלכלי והרגשי. כמו כן צוין כי המערער הורשע בשנת 2002 בהצתת מבנה ונגזרו עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, כי הוא מנסה לערוך שינוי בחייו ולהוות דמות מתפקדת עבור משפחתו, וכי לא נרשמה לחובתו כל הפרה בזמן ששהה במעצר ובתנאים מגבילים. בית המשפט ציין גם כי אמנם דחה את המלצת חוות הדעת הפרטית לעניין הסטייה ממתחם הענישה, אך ראה להתחשב בה בקביעת העונש בתוך המתחם. לבסוף התייחס בית המשפט המחוזי להבחנה בין צרור לבין המערער, תוך שהוא עומד על כך שישנו הבדל מהותי בין חלקם של השניים בביצוע העבירה, וכי יש לגזור על כל אחד מהם עונש בזיקה לחלקו היחסי בפרשה. צוין בהקשר זה כי על עונשו של צרור, 20 חודשי מאסר בפועל, הוסכם במסגרת הסדר טיעון.

מכאן הערעור שלפנינו.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

7. המערער גורס כי שגה בית המשפט המחוזי בקובעו שמתחם הענישה לעבירות מחייב עונש מאסר בפועל, שלא בדרך של עבודות שירות. בתוך כך מציין המערער, כי זוהי הרשעתו השנייה, כי שמר על אורח חיים נורמטיבי למן הרשעתו הקודמת, מלפני שנים ארוכות, ועד לביצוע העבירה, וכי יהיה זה מאסרו הראשון. המערער מוסיף וטוען כי בית המשפט המחוזי לא ייחס משקל מספק למשך הזמן הארוך שבו שהה במעצר ובתנאים מגבילים, ולכך שלא הפר את תנאי שחרורו בפרק זמן זה. חלקו בביצוע העבירה היה קטן, לא ניתן משקל ראוי להודייתו ולחרטתו, ונקבע בתסקירי המבחן שמסוכנותו היא ברמה נמוכה. המערער מפנה גם לחוות הדעת שהוגשה מטעמו, בה הומלץ על שילובו בטיפול ועל ענישה בדרך של עבודות שירות. בשל האמור, ומחמת נסיבות חייו האישיות ורצונו העז להשתקם, טוען המערער, כי ראוי לסטות לקולא ממתחם הענישה, ולגזור עליו עונש של מאסר בעבודות שירות. עונש זה יהיה ארוך מתקופת המאסר שנתרה למערער לרצות, אם ידחה ערעורו.

8. ב"כ המדינה טענה כי למערער חלק משמעותי בפרשה, וכי מעשיו בוצעו לאחר תכנון מוקדם, ואיפשרו את ביצוע העבירות שבהן הורשע צרור. עבירות נשק טומנות בחובן סכנה רבה, ומדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה היא מאסר בפועל. בנוסף לאמור, טענה ב"כ המדינה כי תסקירי שירות המבחן הצביעו על חוסר נכונות של המערער לקחת אחריות על ביצוע העבירות, על מניפולטיביות, ועל גרסאות שונות שהציג ביחס לנסיבות ביצוע העבירה. עוד טענה כי למערער שתי הרשעות קודמות, בעבירות הצתה במזיד ועריקות, וכי ישב בבית כלא צבאי במשך 40 ימים בשל העבירה האחרונה. חלקו של המערער בפרשה מחייב מאסר בפועל, גם אם לתקופה קצרה מזו של צרור. אין הצדקה להקלה נוספת מטעמי שיקום. לאור האמור, טענה ב"כ המדינה כי יש לדחות את הערעור.

דיון והכרעה

9. דין הערעור להידחות. הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בעונש שנגזר על-ידי

הערכאה הדיונית, זולת בנסיבות חריגות בהן נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או כאשר העונש חורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת במקרים דומים: "זאת, על אחת כמה וכמה כאשר העונש שנגזר על ידי הערכאה הדיונית אינו חורג מהרף העליון שלגביו הסכימו הצדדים להסדר הטיעון. במקרים מסוג זה, נדרשות נסיבות מיוחדות וחריגות עוד יותר כדי להצדיק את ההתערבות בעונש שנגזר" (ע"פ 9048/11 מוחמד נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (24.5.2012)); ענייננו אינו בא בגדר אותם חריגים. בית המשפט המחוזי התחשב בכלל השיקולים שנמנו בערעור תוך בחינת דקדקנית שלהם, ובסיכומו של דבר, לא נטען בערעור אלא שהמשקל שניתן לכל שיקול אינו הולם. אין די בכך כדי להצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור בגזר הדין.

10. בית משפט זה עמד פעמים רבות על החומרה הרבה בעבירות נשק ועל הצורך לשרשן תוך נקיטה במדיניות ענישה מחמירה: "לזמינות הבלתי נסבלת של נשק חם בידי מי שאינם מורשים לכך, יש פוטנציאל לשמש ל'חיסול חשבונות' ול'פתרון סכסוכים' כמו גם לעבירות חמורות נוספות. המציאות בארצנו מוכיחה כי הקלישאה אודות האקדח במערכה הראשונה אינה מדויקת, באשר לעיתים מזומנות האקדח אינו ממתין עד למערכה האחרונה ויורה עוד קודם לכן" (ע"פ 2398/14 אלהזיל נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (3.8.2014)). בענייננו, העונש הולם את נסיבות ביצוע העבירה ואת הצורך בהעברת מסר אודות החומרה הטמונה בביצוע עבירות מסוג זה. איננו מוצאים כי העניין דנן מגלה שיקולי שיקום המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם. תסקירי שירות המבחן, הן אלה שהובאו לפני בית המשפט המחוזי והן זה שהובא לפנינו, אינם חיוביים במיוחד, ולא נראה שהמערער עשה מאמצים רבים די הצורך כדי להשתלב בהליך שיקומי.

11. על סמך האמור, החלטנו לדחות את הערעור.

המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר בבית המעצר קישון ביום 15.5.2018 עד השעה 10:00. עליו לפנות לאלתר לשב"ס לצורך מיון מוקדם.

ניתן היום, י"ז באייר התשע"ח (2.5.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט